

Д.Є. Нікон, головний економіст

начальник планово-економічного управління

**ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод
імені О.М. Макарова», м. Дніпро**

СТРАТЕГІЧНІ ІМПЕРАТИВИ ІНСТИТУЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УМОВАХ РЕЦЕСІЇ

У статті доведено, що суттєвими перешкодами для активізації інноваційної діяльності та залучення іноземних інвестицій виступають: відсутність політичної стабільності, активізація процесів еміграції людського капіталу та незрозумілі перспективи розвитку внутрішніх ринків.

Встановлено, що інвестиції у пріоритетні сфери економіки та розвиток людського капіталу є базовими імперативами не тільки стабілізації економічної та соціальної ситуації, а також вагомими домінантами конкурентоспроможності національної економіки в умовах переходу до нових технологічних укладів.

Ключові слова: *інноваційна діяльність, інвестиційна діяльність, рецесія*

Постановка проблеми. В умовах економічної рецесії ключовими завданнями управління на всіх рівнях виступає пошук додаткового капіталу та забезпечення найбільш ефективного використання обмежених ресурсів, що мають виняткове значення для стабілізації економіки, виходу з кризи та переходу до сталого зростання економічних систем. Досвід розвинених економік свідчить, що саме інвестиції у пріоритетні сфери економіки та розвиток людського капіталу є базовими імперативами не тільки стабілізації економічної та соціальної ситуації, а також вагомими домінантами конкурентоспроможності національної економіки в умовах переходу до нових технологічних укладів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній сфері дослідженням проблем розвитку інвестиційно-інноваційних процесів присвячені праці зарубіжних дослідників, серед яких: І. Бланк, С. Шумилин, В. Аньшин, А. Швецов та інші, а також праці вітчизняних вчених: М. Єрмошенко, В. Борейко, Н. Мазій, О. Войтик, Т. Майорова,

М. Мальський, Ю. Біленко та ін. Однак різноманітні оцінки теоретико-методичного та прикладного характеру процесу активізації інвестиційно-інноваційних процесів потребують подальшої розробки та систематизації.

Формулювання цілей статті. Метою дослідження є обґрунтування стратегічних імперативів інституційного регулювання інвестиційно-інноваційних процесів в умовах рецесії.

Виклад основного матеріалу досліджень. Як зазначає Новицький В.Є, «усі світові кризи означали не тільки тимчасові ускладнення для окремих господарських суб'єктів та погіршення кон'юнктури. Вони становили такі випробування, виклики, які вимагали «стрибків у майбутнє», в найкращому випадку – вихід із кризи або навіть втечу з неї у новий технологічний уклад. Найбільш яскравий і відомий приклад, що поки живе у пам'яті старшого та середнього поколінь, – енергетична криза 70-х рр. ХХ ст., коли внаслідок ембарго на постачання нафти після війни на Близькому Сході 1973 р. країнам Заходу вдалося якісно скоротити рівень енергоспоживання на одиницю продукції, що мало величезне значення для підвищення ефективності економічних систем, їх конкурентоспроможності, безпеки». [1].

З огляду на сучасне економічне становище та занадто низький рівень інвестиційно-інноваційних процесів задля забезпечення стабілізації й переходу національного господарства на шлях сталого розвитку, надзвичайно пріоритетним завданням стає формування дієвої системи стратегічного управління інвестиційно-інноваційними процесами. Адже, наявні проблеми інноваційного розвитку, що зумовили значне технологічне відставання нашої країни від розвинутих економік, зумовлені насамперед неефективною державницькою політикою, відсутністю чітких стратегічних орієнтирів інноваційного розвитку окремих галузей та секторів економіки, відповідних інституційних механізмів фінансового, правового, інформаційного й кадрового забезпечення інноваційного інвестування на всіх рівнях.

Важливими передумовами активізації інвестиційного забезпечення вітчизняної економіки є проведення ряду структурних реформ, спрямованих насамперед на формування відповідного інституційного облаштування ринкового середовища в Україні на засадах ліберально-демократичного підходу, що обмежуватиме свавілля влади не залежно від політичних чинників та забезпечить якісне регулювання й водночас зниження адміністративних бар'єрів реалізації підприємницьких ініціатив, гарантування права власності та правової справедливості. Основними результатами такого реформування мають стати:

- макроекономічна стабілізація, що сприятиме підвищенню кредитного рейтингу держави та, відповідно, розширить можливості для вільного доступу до зовнішніх джерел фінансування;

- якісно нове інституційне середовище, спрямоване на підтримку розвитку підприємницького сектору за рахунок формування зрозумілих і прозорих «правил гри», як для економіки так і для суспільства в цілому;

- модернізована система адміністрування бізнесу, що спрощуватиме реєстрацію та ведення підприємницької діяльності, виключатиме можливості для розвитку корупції та створення штучних адміністративних бар'єрів;

- реформована система адміністративно-територіального устрою на засадах децентралізації, орієнтована на підвищення ролі місцевих громад та розширення їх повноважень у сфері формування інвестиційно-інноваційної політики на території;

- умови для вільної конкуренції на основі демонополізації економіки та обмеження безконтрольного доступу до фінансових і матеріальних ресурсів країни.

Базовою умовою проведення реформ, що сприятимуть активізації інвестиційно-інноваційних процесів є формування ефективної правової системи і законодавства у сфері підприємницької та інвестиційно-інноваційної діяльності на основі імплементації кращого досвіду розвинених у цій сфері країн. Сучасна нормативно-правова база, що регулює інвестиційно-інноваційну діяльність налічує понад 200 документів. Серед них, найбільший вплив на функціонування і розвиток інноваційно-активних підприємств та інвесторів справляють такі закони: «Про інноваційну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку інноваційної діяльності в Україні», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», «Про режим іноземного інвестування» а також господарський кодекс України, Конституція України та багато інших нормативних документів, що регулюють окремі аспекти реалізації інвестиційних та інноваційних проектів. Разом з цим, наявність такої кількості регулюючих документів, їх неузгодженість в окремих випадках як між собою так і з стратегічними цілями розвитку національної економіки, засвідчує відсутність єдиних концептуальних засад у формуванні інвестиційної політики та стратегічних пріоритетів інноваційної діяльності.

Не применшуючи значення іноземних інвестицій та підтримуючи необхідність створення сприятливих умов для їх залучення в Україну,

необхідно також пам'ятати про першочергове забезпечення інвестиційної безпеки та національних інтересів. Особливо актуальними дані проблеми постали в умовах військової агресії, що стала своєрідним імпульсом для стратегічної перебудови майже всіх сфер життя в Україні. Отже, створюючи умови для залучення іноземного капіталу, необхідно дотримуватися принципів економічної безпеки. Базуючись на принципах інвестиційної політики, що застосовуються для забезпечення економічної безпеки урядами країн ОЕСР та враховуючи досліджені прогалини у національному законодавстві Польова І.М. запропонувала ряд першочергових заходів, що необхідно здійснити для гарантування інвестиційної безпеки в Україні:

1) сформувати систематизований перелік галузей в які заборонено іноземне інвестування, так званій «close list»;

2) систематизувати галузі й напрямки, доступ іноземних інвесторів до яких обмежений з визначенням рівня та прозорих умов цих обмежень;

3) запровадити національні принципи інвестиційної політики для стимулювання іноземного інвестування з одночасним захистом національних інтересів;

4) сформувати комплексні стандарти інвестиційної безпеки, які включатимуть основні положення та ідентифікатори та систематизувати їх у національному господарстві [2].

На сучасному етапі розвитку, особливо в умовах рецесії та трансформаційних процесів в системі адміністративно-територіального устрою, нагальним завданням є розроблення єдиного концептуального базису у сфері інвестиційно-інноваційної діяльності, що конкретизуватиме роль і основні завдання інвестиційних процесів у розвитку економіки, функції та гарантії держави у забезпеченні інноваційного поступу та стратегічне бачення стану й основних характеристик національної економіки як результату ефективного функціонування інноваційної системи. Тож, безумовно, удосконалення системи нормативно-правового забезпечення потребує комплексного стратегічного підходу та законодавства, що забезпечуватиме правове регулювання інвестиційно-інноваційних процесів та скеровуватиме їх у напрямку, що необхідний для досягнення стратегічних цілей розвитку країни. При цьому, погоджуємося з позицією авторів аналітичного дослідження «Політика економічного прагматизму» [3], що нормативно-правові акти та законодавство в цілому повинно відповідати таким вимогам:

- комплексність, узгодженість та відповідність концептуальним засадам розвитку економіки;

- якість викладення та повнота оформлення, що виключає будь-які непорозуміння та двозначність у трактуванні й загалом забезпечує стабільність дії протягом тривалого терміну часу;

- сприяння прозорості та дебіюрократизації економічних процесів;

- чітке визначення повноважень та відповідальності за імплементацію й дотримання законодавства на всіх рівнях;

- узгодженість з європейським законодавством у сферах регулювання інвестиційно-інноваційних процесів.

Реалізація амбітних цілей у сфері інвестиційно-інноваційного розвитку потребує, окрім правового, також дієвого інституційного забезпечення як стовпового фактора стратегічного розвитку [12]. Нажаль, на сьогодні в Україні не існує єдиної державної інституції, що займається питаннями підтримки, стимулювання та регулювання інвестиційно-інноваційних процесів. Відсутність єдиної управлінської архітектури інституційного забезпечення інвестиційно-інноваційного розвитку, що декомпонується на всіх рівнях та сферах регулювання інвестиційної діяльності призводить до її фрагментування, переважання спекулятивного характеру інвестування та відсутності відповідальності.

Згідно з пропозиціями фахівців інституту суспільно-економічних досліджень [4], стратегічні функції координування та регулювання інвестиційно-інноваційних процесів могла б здійснювати створена з цією метою інституція «Українська корпорація розвитку», що може включати у свою структуру спеціальні інституції регіонального та галузевого спрямування, діяльність яких зосереджуватиметься насамперед на спрямуванні інвестиційного ресурсу на структурну перебудову та розвиток високотехнологічних виробництв. Важливими завданнями такої інституції можуть також стати: формування ефективних комунікацій між окремими сферами та видами економічної діяльності й водночас налагодження їх зв'язків із зовнішніми ринками чи продуцентами інновацій, координування зв'язків між науковими установами, вищими навчальними закладами та представниками бізнесу, формування інноваційної інфраструктури у регіонах.

Важливими елементами інноваційної інфраструктури, що сприяють концентрації інвестиційних ресурсів у пріоритетних напрямках інноваційної діяльності та забезпечують ефективне проходження інноваційних процесів від створення ідей до їх комерціалізації є наукові парки. В Україні діє відповідний закон «Про наукові парки» в якому зазначено, що «науковий парк - юридична особа, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової установи шляхом

об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку» [5].

За даними Міністерства освіти і науки України на сьогодні погоджено та знаходяться на різних стадіях життєвого циклу 19 наукових парків. Кожний із них функціонує на базі вищих навчальних закладів або у тісному взаємозв'язку з ними. При цьому, більшість наукових парків зосереджено у великих наукових центрах міст Києва, Харкова, Львову та Одеси.

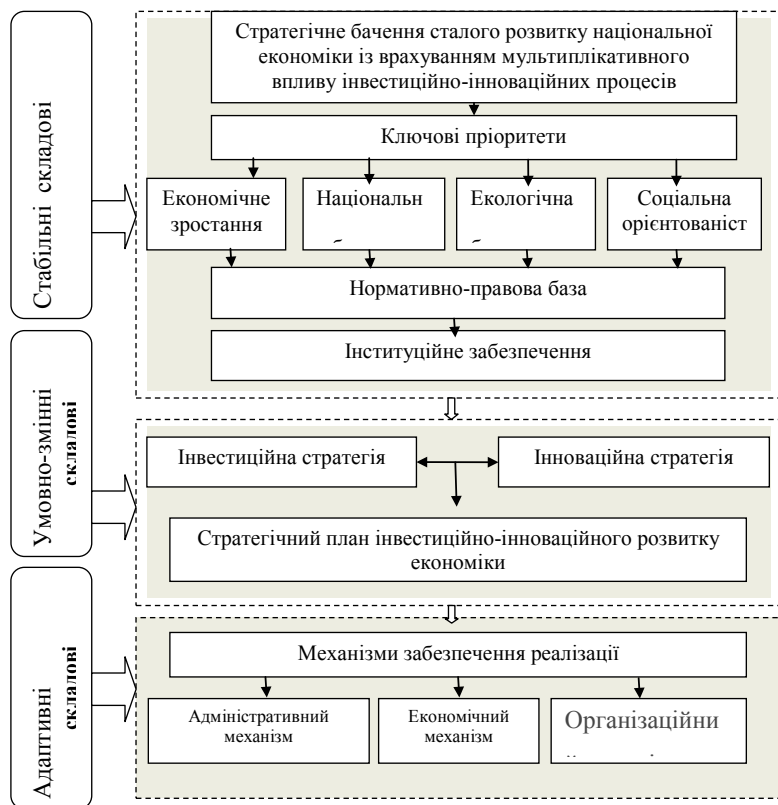
Окремі завдання, що сприятимуть залученню інвестицій в економіку та створення умов для технологічного прориву, окреслено у Стратегічному плані діяльності міністерства економічного розвитку і торгівлі на 2017-2021 роки [6], серед яких:

- проведення адміністративної реформи у напрямку дерегуляції бізнесу;
- план заходів щодо запобігання корупції;
- вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності на основі його гармонізації з відповідними нормами ЄС;
- запровадження механізмів ефективної імплементації технологій в виробництві через трансфер технологій;
- формування системи прямих і непрямих фінансових інструментів мотивування до інноваційних інвестицій та спрощення доступу інноваційних підприємств до фінансових ресурсів тощо.

Важливими цільовими орієнтирами реалізації плану мають стати: зростання коефіцієнта інноваційності ВВП з 0,45 у 2017 р. до 1,5 у 2020, збільшення обсягів іноземних інвестицій у середньому на 10% щороку, активізація співпраці з міжнародними донорами про залучення технічної та фінансової допомоги у середньому на 600-800 млн. дол. США щороку (обсяг такої допомоги у 2017 р. склав 955 млн. дол.), збільшення витрат на освіту і науку у середньому на 5% до 2020 р. Нажаль, на даний час більшість з наведених завдань є далекими до виконання, бюджетний дефіцит в умовах рецесії не дозволяє збільшувати видатки на науку та освіту, а більшість стратегічних документів існують лише у формі проектів.

На основі проведених досліджень, систематизовано концептуальні основи стратегії інвестиційно-інноваційного розвитку національної економіки, що в умовах стратегічних змін, повинна одночасно поєднувати компоненти, що забезпечують стабільний та безперервний розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності у контексті сталого зростання економіки та змінні компоненти, що покликані сприяти адаптації інвестиційно-інноваційних процесів до зовнішніх можливостей, викликів

або перешкод. На рис. 1. наведено концептуальну модель інвестиційно-інноваційного розвитку національної економіки.

Рис. 1. Концептуальна модель стратегії інвестиційно-інноваційного розвитку економіки в умовах змін

Джерело: розроблено автором

Запропонована автором модель інвестиційно-інноваційної стратегії базується на припущенні, що в сучасних умовах перманентних змін зростає попит на певну стабільність з боку інвесторів, що дозволить певним чином гарантувати повернення вкладених коштів, особливо у ризикові інноваційні проекти. Якісно обґрунтована стратегія інвестиційно-інноваційного розвитку, що розроблена на основі детального аналізування та прогнозування стану економіки, форсайту тенденцій розвитку в умовах

глобальних структурних та економічних зрушень, може стати головним орієнтиром та базисом забезпечення стабільності інвестиційно-інноваційних процесів та гарантуванням захисту суб'єктів бізнесу у цій сфері. Саме тому, стратегія повинна носити не декларативний характер, а бути закріплена на законодавчому рівні, що підвищить її дієвість та статус головного орієнтира при формуванні інвестиційно-інноваційної політики на регіональному і галузевому рівнях.

Головним завданням інвестиційно-інноваційної стратегії є розроблення умов для забезпечення реалізації спільних економічних інтересів суб'єктів системи інноваційного та інвестиційного забезпечення економіки. Зокрема, академік Борейко В.І. наголошує що головними стимулом для інвестування в інновації є фінансова мотивація інвестора. Базуючись на дослідженому іноземному досвіді автор пропонує:

- забезпечити державні гарантії і правовий захист економічних інтересів іноземних та вітчизняних інтересів;

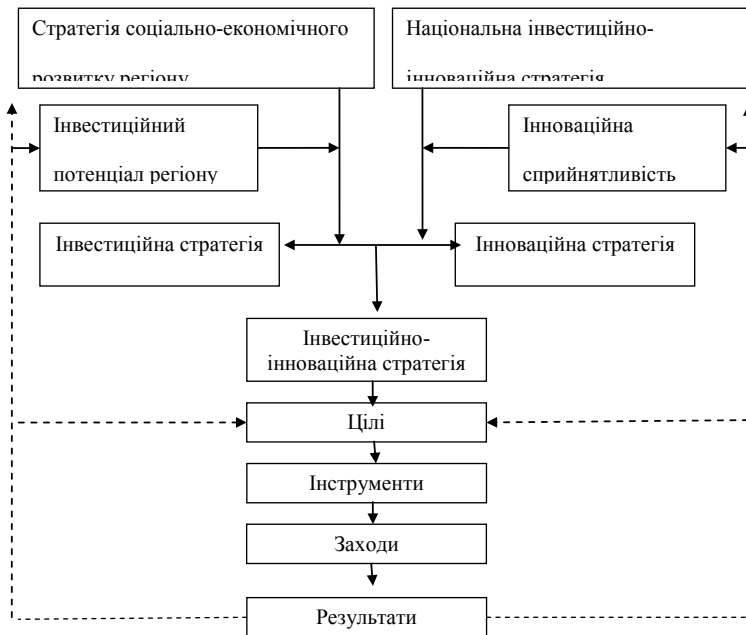
- надати пільгу в розмірі 50 % від податку на прибуток підприємств суб'єктам господарювання, які отримали його завдяки здійсненню капітальних інвестицій в оновлення свого виробництва та впровадження інноваційних технологій;

- відновити повноцінні пільги та розширити роботу вільних економічних зон, особливо в депресивних регіонах;

- забезпечити надання безвідсоткових або з низькими відсотками кредитів імпортерам вітчизняної продукції та державне страхування ризиків експортерів [8].

В сучасних умовах зниження потенціалу стійкості національних економічних систем виникла необхідність у тих економічних суб'єктів, які діють в умовах конкурентної боротьби і формують свою конкурентостійкість в довготерміновій перспективі [13]. На основі проведених досліджень та синтезу стратегічних засад інвестиційно-інноваційної діяльності, пропонуємо розглядати інвестиційно-інноваційну стратегію регіону як «довгострокову модель ефективної взаємодії між суб'єктами інвестиційного та інноваційного середовища регіону, що забезпечує цілеспрямоване залучення інвестицій в інноваційну сферу для досягнення стратегічних цілей соціально-економічного розвитку та забезпечення конкурентоздатності економіки у довгостроковій перспективі». В інвестиційно-інноваційній стратегії узгоджуються державні інвестиційні й інноваційні пріоритети, стратегічні цілі розвитку регіону та внутрішні обмеження, що в сукупності визначають цілі, інструменти та очікувані результати інвестиційно-інноваційної діяльності (рис. 2.).

Рис. 2. Модель формування інвестиційно-інноваційної стратегії регіону

Джерело: авторська розробка

Отже, стратегія інвестиційно-інноваційна стратегія регіону формується на основі:

- державних пріоритетів, критеріїв та із врахуванням діючих правових, економічних та інституційних механізмів, визначених у національній інвестиційно-інноваційній стратегії;
- економічних і соціальних пріоритетів розвитку регіону, визначених у регіональній стратегії;
- наявного регіонального потенціалу та обмежень у інвестиційно-інноваційній сфері, що визначають поточний та необхідний для досягнення стратегічних цілей рівень інвестиційної привабливості та інноваційної сприйнятливості регіону;
- встановленні найбільш оптимальних із врахуванням стратегічних цілей, критеріїв, потреб регіонального розвитку та доступних інструментів

взаємозв'язків між суб'єктами інвестиційного та інноваційного середовища.

Поділяємо думку Фролової М.І., що основними засадами ефективної реалізації інвестиційно-інноваційної стратегії є такі:

1. Формування інвестиційного блоку стратегії повинно здійснюватися з урахуванням стратегічного завдання переходу економіки країни на інноваційний шлях розвитку, який передбачає, що цикл відтворення кожної одиниці капітальних вкладень має бути носієм нововведень, поліпшувати технології виробництва з метою збільшення їх економічної та соціальної результативності.

2. Об'єктами управлінського впливу при реалізації вимог інноваційного типу відтворення повинні стати інвестиційні програми різного масштабу.

3. Відбір інвестиційних проектів щодо їх включення до інвестиційної програми повинен здійснюватися з позиції їхньої відповідності рівню і результативним можливостям перспективних науково-технологічних інновацій.

4. Слід офіційно визнати інноваційність як вимогу до інвестиційних пріоритетів господарських систем.

5. Застосування додаткових адміністративно-правових стимулів і механізмів повинні здійснюватися для фінансової та організаційної підтримки науково-технічної діяльності [10].

Заходи з реалізації інвестиційно-інноваційної стратегії формуються у вигляді стратегічного плану та цільових програм, де уточнюються етапи, терміни реалізації стратегії, відповідальні суб'єкти, ресурси або їх джерела та очікувані результати. Доцільно зазначити, що у якості результатів реалізації зазначеної стратегії повинні розглядатися не тільки кінцеві показники інвестиційно-інноваційних процесів, як то економічна ефективність, динаміка, інноваційна активність суб'єктів господарювання регіону, а також цілеспрямований розвиток інвестиційного й інноваційного потенціалу.

Сукупність змін, які що проявлятимуться у процесі реалізації стратегії, сприятимуть динамічному розвитку соціально-економічної системи та створять основу, що здатна забезпечити конкурентоспроможність економіки регіону у стратегічній перспективі.

Висновки. Важливими детермінантами економічного оздоровлення та залучення інвестицій у розвиток інновацій є розроблення ефективної інвестиційної стратегії, що визначатиме базові умови, пріоритети і відповідні їм інституційні механізми, спрямовані на комплексний перехід народного господарства до моделі інноваційного розвитку.

Концептуальні основи стратегії інвестиційно-інноваційного розвитку національної економіки в умовах стратегічних змін повинна поєднувати компоненти, що забезпечують стабільний та безперервний розвиток інвестиційно-інноваційної діяльності у контексті сталого зростання економіки та змін, що покликані сприяти адаптації інвестиційно-інноваційних процесів до зовнішніх можливостей, викликів або перешкод.

Бібліографічний список: 1. Новицький В.Є. Інституційне регулювання за умов кризи: реалії та імперативи. Економічний часопис-XXI. – 2010. – № 1-2. – С. 9-11, с. 9. 2. Польова І.М. Світовий досвід забезпечення інвестиційної безпеки й перспективи його імплементації в Україні. URL: www.economy.nayka.com.ua 3. Політика економічного прагматизму. Інститут суспільно-економічних досліджень. – Київ. – 2016. – 118 с. 4. Білик В.В. Державне регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності. Економіка і суспільство. – 2017. – № 7. – С. 172-176, с. 173. 5. Закон України «Про наукові парки»: веб-сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17> 6. Стратегічний план діяльності міністерства економічного розвитку і торгівлі: веб-сайт. URL: <http://www.me.gov.ua> 7. Слободянюк Н.О. Концептуальні засади удосконалення інвестиційних стратегій розвитку національної економіки та механізмів їх реалізації. Економіка та держава. – 2017. – № 5. – С. 85-88, с. 86 8. Борейко В.І. Інвестиційне забезпечення економічного розвитку України. Вісник економічної науки України. – 2014. – № 2. – С. 13-16, с. 15. 9. Диха М.В. Інвестиційно-інноваційна стратегія як взаємоузгоджена система розвитку економіки країни. Інноваційна економіка. – 2013. – № 1. – С. 27-32, с. 31. 10. Фролова Г.І. Інвестиційно-інноваційна стратегія розвитку економіки України. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2013. – № 2 (22). – С.80-84. 11. Іртіщева І.О., Гуріна О.В., Нікон Д.Є., Іщенко О.А. Методичні підходи до оцінки процесів економічного розвитку: національні та регіональні особливості. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. – 2018. – Вип. 4. – С. 102-108. 12. Рябуха М.С. Вплив інвестиційної діяльності на поліпшення інноваційного клімату в сільському господарстві / М.С. Рябуха // Вісник ХНАУ. – № 5 / Харк. нац. аграр. ун-т. – Харків. – 2009. – С. 258-267. 13. Пономарьова М.С. Конкурентостійкість сільськогосподарських підприємств як запорука стратегічного економічного розвитку / М.С. Пономарьова // Вісник ХНАУ. Серія “Економічні науки”. – 2016. – № 1. – С. 285-295. – 398 с. 14. Управління проектами: навч. посібник / О.В. Ульянченко [та ін.]. – Х.: ХНАУ ім. В.В. Докучасва. – 2010. – 522 с.

Никон Д.Е. Стратегические императивы институционального регулирования инвестиционно-инновационных процессов в условиях рецессии. В статье доказано, что существенными препятствиями для активизации инновационной деятельности и привлечения иностранных инвестиций выступают: отсутствие политической стабильности, активизация процессов эмиграции человеческого капитала и непонятные перспективы развития внутренних рынков.

Важными детерминантами экономического оздоровления и привлечения инвестиций в развитие инноваций является разработка эффективной инвестиционной стратегии, определять базовые условия, приоритеты и соответствующие им институциональные механизмы, направленные на комплексное переход народного хозяйства к модели инновационного развития.

Обосновано, что меры по реализации инвестиционно-инновационной стратегии формируются в виде стратегического плана и целевых программ, где уточняются этапы, сроки реализации стратегии, ответственные субъекты, ресурсы или их источники и ожидаемые результаты. Целесообразно отметить, что в качестве результатов реализации указанной стратегии должны рассматриваться не только конечные показатели инвестиционно-инновационных процессов, как экономическая эффективность, динамика, инновационная активность субъектов хозяйствования региона, а также целенаправленное развитие инвестиционного и инновационного потенциала.

Концептуальные основы стратегии инвестиционно-инновационного развития национальной экономики в условиях стратегических изменений должна сочетать компоненты, обеспечивающие стабильный и непрерывное развитие инвестиционно-инновационной деятельности в контексте устойчивого роста экономики и изменений, которые призваны способствовать адаптации инвестиционно-инновационных процессов к внешним возможностям, вызовов или препятствий.

Установлено, что инвестиции в приоритетные сферы экономики и развитие человеческого капитала являются базовыми императивами не только стабилизации экономической и социальной ситуации, а также весомыми доминантами конкурентоспособности национальной экономики в условиях перехода к новым технологическим укладам.

Ключевые слова: инновационная деятельность, инвестиционная деятельность, рецессия.

Nikon D.E. Strategic imperatives of institutional regulation of investment and innovation processes in a recession. The article shows that the main obstacles for activation of innovation activity and attraction of foreign

investments are: lack of political stability, activation of human capital emigration processes and unclear prospects of development of domestic markets.

Important determinants of economic recovery and attraction of investments in the development of innovations is the development of an effective investment strategy that will determine the basic conditions, priorities and corresponding institutional mechanisms aimed at the complex transition of the national economy to the model of innovation development.

It is substantiated that measures for realization of investment and innovation strategy are formed in the form of a strategic plan and target programs, where the stages, timing of implementation of the strategy, responsible subjects, resources or their sources and the expected results are specified. It should be noted that as a result of the implementation of this strategy, not only the final indicators of investment and innovation processes, such as economic efficiency, dynamics, innovative activity of subjects of the region's economy, but targeted development of investment and innovation potential, should be considered.

Conceptual bases of the strategy of investment and innovation development of the national economy in the context of strategic changes should combine components that ensure the stable and continuous development of investment and innovation in the context of sustainable economic growth and changes designed to promote the adaptation of investment and innovation processes to external opportunities, challenges or obstacles. .

It has been established that investments in priority sectors of the economy and human capital development are basic imperatives not only to stabilize the economic and social situation, but also to be the main dominant factors of the competitiveness of the national economy in the context of the transition to new technological developments.

Key words: innovative activity, investment activity, recession

Стаття надійшла до редакції: 10.11.2018 р.